

Opozycja

<https://opozycja.ipn.gov.pl/op/ustawa/61,Ustawa.html>
2020-03-28, 16:45

USTAWA z dnia 20 marca 2015 r.

o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych

Uznając szczególne zasługi dla Polski tych jej obywateli, którzy w latach 1956-1989 z narażeniem własnego życia, wolności, majątku lub praw pracowniczych angażowali się w działalność antykomunistyczną zmierzającą do odzyskania suwerenności i niepodległości Ojczyzny lub byli z tych powodów represjonowani, uchwała się, co następuje:

Art. 1.

Ustawa reguluje:

- 1) zasady nabywania statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
- 2) zasady wydawania legitymacji i nadawania odznaki honorowej działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
- 3) zasady przyznawania świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej działaczom opozycji antykomunistycznej lub osobom represjonowanym z powodów politycznych;
- 4) inne niż wymienione w pkt 2 i 3 uprawnienia działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;
- 5) ¹ zadania, organizację i zasady działania wojewódzkich rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

Art. 2.

1. Działaczem opozycji antykomunistycznej jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 4 czerwca 1989 r., łącznie przez co najmniej 12 miesięcy prowadziła, w ramach struktur zorganizowanych lub we współpracy z nimi, zagrożoną odpowiedzialnością karną, działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania

politycznych praw człowieka w Polsce.

2. Do okresu 12 miesięcy, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się okresów działalności w ramach niezależnego ruchu związkowego lub niezależnego ruchu studenckiego, prowadzonej w okresie od dnia 31 sierpnia 1980 r. do dnia 12 grudnia 1981 r.

Art. 3. ²

Osobą represjonowaną z powodów politycznych jest osoba, która w okresie od dnia 1 stycznia 1956 r. do dnia 31 lipca 1990 r.:

1) przebywała w:

a) więzieniu lub innym miejscu odosobnienia na terytorium Polski na mocy wyroku wydanego w latach 1956-1989 albo bez wyroku jednorazowo przez okres dłuższy niż 48 godzin lub wielokrotnie przez łączny okres dłuższy niż 30 dni, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce,

b) ośrodka odosobnienia na podstawie art. 42 dekretu z dnia 12 grudnia 1981 r. o stanie wojennym (Dz. U. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.) za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;

2) przez okres powyżej 30 dni pełniła zasadniczą służbę wojskową lub czynną służbę wojskową w ramach ćwiczeń wojskowych, do której odbycia została powołana z przyczyn politycznych za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce;

3) brała udział w wystąpieniu wolnościowym na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i w związku z tym:

a) ³ na skutek działania, w tym niejawnego, wojska, milicji lub organów bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2014 r. poz. 1075), zwanych dalej "organami bezpieczeństwa państwa", poniosła śmierć, doznała uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia na okres dłuższy niż 7 dni,

b) była inwigilowana przez organy bezpieczeństwa państwa i podjęto wobec niej bezprawne działanie polegające na popełnieniu na jej szkodę przestępstwa lub wykroczenia,

c) była pozbawiona możliwości wykonywania swojego zawodu,

d) została z nią rozwiązana umowa o pracę,

e) została relegowana z uczelni wyższej lub innej szkoły,

f) była objęta zakazem publikacji przez Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk, wojewódzki lub miejski urząd kontroli prasy, publikacji i widowisk albo Główny Urząd Kontroli Publikacji i Widowisk lub okręgowy urząd kontroli publikacji i widowisk przez okres dłuższy niż jeden rok;

4) była poszukiwana listem gończym, oskarżona lub skazana za popełnienie przestępstwa lub wielokrotnie skazywana za popełnienie wykroczenia, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce.

Art. 4.

Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przysługuje osobie:

1) ⁴ która nie była pracownikiem, funkcjonariuszem lub żołnierzem organów bezpieczeństwa państwa, chyba że przedłoży dowody, że przed dniem 31 lipca 1990 r., bez wiedzy przełożonych, czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce i

2) co do której w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nie zachowały się dokumenty wytworzone przez nią lub przy jej udziale, w ramach czynności wykonywanych przez nią w charakterze tajnego informatora lub pomocnika przy operacyjnym zdobywaniu informacji przez organy bezpieczeństwa państwa.

Art. 5.

1. Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych po stwierdzeniu przez Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, iż osoba ubiegająca się o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych spełnia warunki, o których mowa w art. 4.

2. Status działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych potwierdza się na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej, osoby

represjonowanej z powodów politycznych, wdowy lub wdowca po działaczu opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych lub innego członka rodziny zmarłego działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:

1) dowody potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w art. 2 lub art. 3, oraz

2) decyzję administracyjną Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w sprawie spełniania warunków, o których mowa w art. 4, albo dokument potwierdzający nadanie Krzyża Wolności i Solidarności.

3a. ⁵ Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, złożonego przez działacza opozycji antykomunistycznej lub osobę represjonowaną z powodów politycznych, dołącza się również aktualną fotografię wnioskodawcy.

4. Okresy represji z powodów politycznych, o których mowa w art. 3 pkt 1, 2 i 3 lit. c i f, zalicza się do okresów działalności na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce, o których mowa w art. 2 ust. 1.

5. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zwrócić się do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przekazanie informacji o treści zgromadzonych przez Instytut dokumentów dotyczących warunków, o których mowa w art. 2 i art. 3, oraz o przekazanie uwierzytelnionych kopii tych dokumentów.

6. ⁶ Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może zwrócić się do właściwej wojewódzkiej rady konsultacyjnej do spraw działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych o zaopiniowanie wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

7. Prezes Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu obowiązany jest wydać decyzję, o której mowa w ust. 3 pkt 2, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o jej wydanie.

8. W przypadku wznowienia postępowania na podstawie art. 145 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267, z późn. zm.) przepisu art. 146 § 1 tej ustawy nie stosuje się.

Art. 6.

1. Ustanawia się odznakę honorową "Działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby

represjonowanej z powodów politycznych", zwaną dalej "odznaką honorową".

2. ⁷ Odznakę honorową działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych nadaje Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1.

3. ⁸ Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 1, wydanej na wniosek działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, wydaje także legitymację działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwaną dalej "legitymacją".

4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór odznaki honorowej oraz wzór legitymacji potwierdzającej nadanie odznaki honorowej,
- 2) wzór legitymacji,
- 3) ⁹ (uchylony),
- 4) ¹⁰ sposób noszenia odznaki honorowej,
- 5) ¹¹ (uchylony)

- mając na uwadze sprawne przeprowadzenie postępowania oraz zapewnienie właściwej identyfikacji posiadaczy legitymacji.

Art. 7.

Prawo do świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej przysługuje działaczowi opozycji antykomunistycznej lub osobie represjonowanej z powodów politycznych o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, zwanym dalej "osobą uprawnioną".

Art. 8.

Świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną przyznaje, w drodze decyzji administracyjnej, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, na wniosek osoby uprawnionej.

Art. 9.

1. ¹² Świadczenie pieniężne przyznaje się w wysokości 402,72 zł miesięcznie.
2. Kwota świadczenia pieniężnego, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent - od miesiąca, w którym jest przeprowadzona waloryzacja.
3. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji, należną od tego terminu kwotę świadczenia pieniężnego.
4. ¹³ (uchylony).
5. ¹⁴ (uchylony).
6. ¹⁵ (uchylony).
7. ¹⁶ (uchylony).

Art. 10.

1. Pomoc pieniężna może być przyznana osobom uprawnionym znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej lub w związku z zaistnieniem zdarzeń losowych.
2. ¹⁷ Pomoc pieniężna może być przyznana w szczególności na pokrycie kosztów:
  - 1) zakupu wózka inwalidzkiego;
  - 2) zakupu sprzętu rehabilitacyjnego;
  - 3) zakupu przedmiotów ortopedycznych;
  - 4) zakupu ułatwiających pracę i życie środków pomocniczych, innych niż określone w pkt 1-3;
  - 5) dostosowania pomieszczeń mieszkalnych do rodzaju inwalidztwa;
  - 6) opłacania pomocy pielęgnacyjnej.
3. Pomoc pieniężna może być przyznana, jeżeli:
  - 1) ¹⁸ dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej nie przekracza kwoty

odpowiadającej 220% najniższej emerytury, ogłaszanej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 94 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383), zwanej dalej "najniższą emeryturą";

2) dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 150% najniższej emerytury.

4. Pomoc pieniężna może być przyznana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego ułatwiającego życie osobie całkowicie niezdolnej do pracy i do samodzielnej egzystencji - w przypadku gdy dochód samotnie gospodarującej osoby uprawnionej lub dochód na osobę w rodzinie osoby uprawnionej nie przekracza kwoty odpowiadającej 300% najniższej emerytury.

5. ¹⁹ Pomoc pieniężna jest przyznawana w formie:

1) pomocy jednorazowej:

a) w przypadku trudnej sytuacji materialnej lub zaistnienia zdarzeń losowych - do wysokości 150% najniższej emerytury,

b) na częściowe pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 2 - do wysokości 300% najniższej emerytury;

2) pomocy okresowej - do wysokości 100% najniższej emerytury miesięcznie, w szczególności na:

a) zaspokojenie potrzeb bytowych i ochronę zdrowia w przypadku długotrwałej choroby powodującej wzrost kosztów utrzymania, zakupu leków, środków opatrunkowych oraz dojazdów do zakładów leczniczych na zabiegi medyczne i rehabilitacyjne,

b) usługi pielęgnacyjne niezbędne ze względu na wiek i stan zdrowia.

6. ²⁰ Pomoc pieniężną w formie pomocy jednorazowej przyznaje się nie częściej niż raz na 12 miesięcy.

6a. ²¹ Pomoc pieniężną w formie pomocy okresowej przyznaje się na okres do 6 miesięcy.

7. ²² W szczególnie uzasadnionych przypadkach Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych może przyznać pomoc pieniężną na innych warunkach niż określone w ust. 3-6a.

Art. 11.

1. Do świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej przepisy art. 6 pkt 3, 10 i 14, art. 8 ust.

3-13, art. 10 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12, art. 13, art. 98, art. 104, art. 105, art. 106 ust. 3, 3a i 5, art. 107 ust. 5b-5d oraz art. 109 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) stosuje się odpowiednio.

2. Jako kwotę dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, przyjmuje się kwotę ustaloną zgodnie z art. 9 ust. 6 tej ustawy.

3. Do dochodu nie wlicza się także pozostałych świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 36 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, kwoty zasiłku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114), kwoty dodatku pielęgnacyjnego, o którym mowa w art. 75 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz świadczenia pieniężnego lub pomocy pieniężnej.

Art. 12.

Osobie uprawnionej przysługuje prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej.

Art. 13.

Samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Art. 14.

Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu udziela pomocy w sporządzeniu wniosku o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Art. 14a.²³

1. Przy Szefie Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych działa Rada do Spraw Działaczy Opozycji Antykomunistycznej oraz Osób Represjonowanych z Powodów Politycznych jako organ opiniotawczo-doradczy w sprawach dotyczących działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych.

2. W skład Rady wchodzi od 15 do 20 członków.

3. Członkowie Rady są powoływani i odwoływani przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych spośród osób uprawnionych.
4. Członkowie Rady pełnią swoją funkcję społecznie.
5. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych określi, w drodze zarządzenia, organizację i tryb pracy Rady.

Art. 15.

1. ²⁴ Wojewódzkie rady konsultacyjne do spraw działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych działają przy wojewodach, którzy zapewniają im obsługę techniczno- -administracyjną.

2. ²⁵ (uchylony).

3. ²⁶ Członków rady, w liczbie od 5 do 9, powołuje wojewoda w porozumieniu z Szefem Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych spośród osób uprawnionych mających miejsce zamieszkania na terenie danego województwa.

3a. ²⁷ Członków rady odwołuje wojewoda na wniosek Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

4. Zadaniem rady jest:

1) opiniowanie przekazanych przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wniosków stron o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych;

2) świadczenie pomocy w przygotowywaniu wniosków o potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych, a także wniosków o pomoc pieniężną i świadczenie pieniężne - na żądanie osób zainteresowanych;

3) podejmowanie inicjatyw zmierzających do integracji środowisk działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych;

4) analiza sytuacji życiowej działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych oraz przedkładanie Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych dezyderatów w sprawie podjęcia działań zmierzających do zapewnienia im pomocy i opieki oraz należącego szacunku i pamięci.

5. Właściwa w sprawie opiniowania wniosków jest rada działająca w województwie, w którym osoba składająca wniosek prowadziła działalność, o której mowa w art. 2 lub art. 3, lub w którym miało miejsce wystąpienie wolnościowe, o którym mowa w art. 3 pkt 3.

6. ²⁸ Członkom rady przysługuje zwrot kosztów przejazdów na posiedzenia rady na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 i 1662).

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, organizację i tryb pracy rady, uwzględniając efektywność działania rady, w tym biorąc pod uwagę, aby częstotliwość posiedzeń rady uzależniona była od liczby przekazanych wniosków oraz konieczności ich terminowego zaopiniowania.

Art. 16. ²⁹

Wypłata świadczenia pieniężnego, pomocy pieniężnej oraz zwrot kosztów przejazdów dla członków wojewódzkich rad konsultacyjnych do spraw działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych następują z części budżetu państwa, której dysponentem jest Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Art. 17.

W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206) w art. 15 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" co najmniej na 7 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę dodatku kombatanckiego."

Art. 18.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) w art. 21 w ust. 1 po pkt 25b dodaje się pkt 25c w brzmieniu:

"25c) świadczenie pieniężne lub pomoc pieniężna przyznane na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693);"

Art. 19. ³⁰

W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 i

984 oraz z 2015 r. poz. 693) w art. 3 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

"Do dochodu nie wlicza się świadczeń pomocy materialnej dla uczniów, dodatków dla sierot zupełnych, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, dodatku z tytułu urodzenia dziecka, pomocy w zakresie dożywiania, zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków okresowych z pomocy społecznej, jednorazowych świadczeń pieniężnych i świadczeń w naturze z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego, zapomogi pieniężnej, o której mowa w przepisach o zapomogach pieniężnej dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny w 2007 r., oraz świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693 i 1220)."

Art. 20.

W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114) w art. 3 w pkt 1 w lit. c w tiret dwudziestym ósmym średnik zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się tiret dwudzieste dziewiąte w brzmieniu:

"- świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693);"

Art. 21.

W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163) w art. 8 w ust. 4 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

"5a) świadczenia pieniężnego i pomocy pieniężnej, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. poz. 693);"

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 sierpnia 2015 r.

¹ Art. 1 pkt 5 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dniem 31 sierpnia 2017 r.

² Art. 3 zdanie wstępne zmienione przez art. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r.

(Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

³ Art. 3 pkt 3 lit. a zmieniona przez art. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁴ Art. 4 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁵ Art. 5 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 4 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁶ Art. 5 ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁷ Art. 6 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁸ Art. 6 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

⁹ Art. 6 ust. 4 pkt 3 uchylony przez art. 1 pkt 5 lit. b tiret pierwsze ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁰ Art. 6 ust. 4 pkt 4 zmieniony przez art. 1 pkt 5 lit. b tiret drugie ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹¹ Art. 6 ust. 4 pkt 5 uchylony przez art. 1 pkt 5 lit. b tiret trzecie ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹² Art. 9 ust. 1 zmieniony przez art. 1 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹³ Art. 9 ust. 4 uchylony przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁴ Art. 9 ust. 5 uchylony przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁵ Art. 9 ust. 6 uchylony przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁶ Art. 9 ust. 7 uchylony przez art. 1 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r.

(Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁷ Art. 10 ust. 2 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁸ Art. 10 ust. 3 pkt 1 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

¹⁹ Art. 10 ust. 5 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁰ Art. 10 ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. c ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²¹ Art. 10 ust. 6a dodany przez art. 1 pkt 7 lit. d ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²² Art. 10 ust. 7 zmieniony przez art. 1 pkt 7 lit. e ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²³ Art. 14a dodany przez art. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁴ Art. 15 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁵ Art. 15 ust. 2 uchylony przez art. 1 pkt 9 lit. b ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁶ Art. 15 ust. 3 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. c ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁷ Art. 15 ust. 3a dodany przez art. 1 pkt 9 lit. d ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁸ Art. 15 ust. 6 zmieniony przez art. 1 pkt 9 lit. e ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

²⁹ Art. 16 zmieniony przez art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. (Dz.U.2017.1386) zmieniającej nin. ustawę z dnia 31 sierpnia 2017 r.

³⁰ Art. 19 zmieniony przez art. 12 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. (Dz.U.2015.1220)

zmieniającej nin. ustawę z dniem 22 lutego 2016 r.

[Ustawa o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych \(PDF\)](#)